

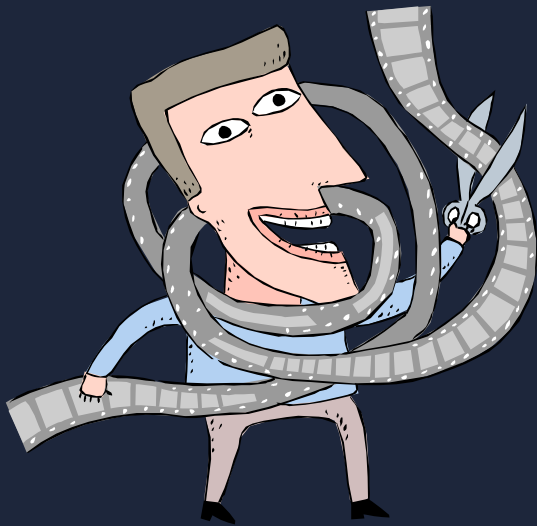

การพัฒนาประเด็นศึกษา ในการวิจัยเชิงคุณภาพวิจัย

CHR Workshop Module 02

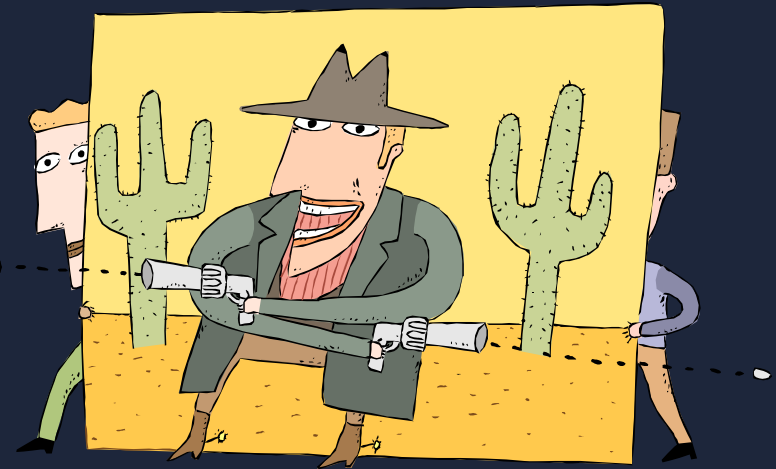
Research Design & Management

1. Setting Objectives วางวัตถุประสงค์
2. Defining Research Questions
กำหนดคำถามวิจัย
3. Thematizing พัฒนาประเด็น
4. Designing ออกแบบการเก็บข้อมูล
5. Data Collecting เก็บข้อมูล
6. Data Management จัดการข้อมูล
7. Analyzing วิเคราะห์ข้อมูล
8. Verifying สอบทาน
9. Reporting รายงานผล

Thematization การพัฒนาประเด็น

- ทำไมต้องแตกประเด็น: การจำแนกเพื่อทำความเข้าใจเบื้องต้น โดยไม่ตัดสินล่วงหน้า
- ประเด็นสำคัญอย่างไร:
ใช้ทำการออกแบบเพื่อ
เก็บข้อมูลให้เฉพาะเจาะจง
กับประเด็น
- ประเด็นได้มาจากไหน: จากทฤษฎีและจาก
ข้อมูลภาคสนาม (เห็นแบบแผน Pattern)

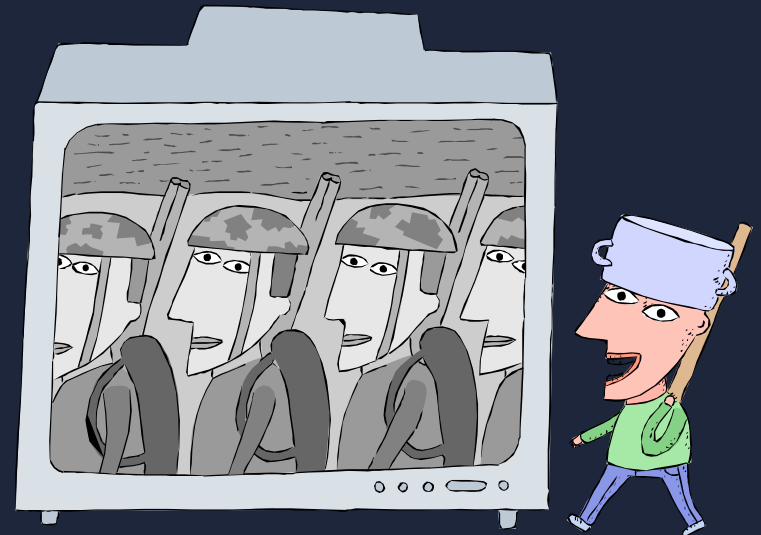

Thematization การพัฒนาประเด็น

Thematization การพัฒนาประเด็น

- เกณฑ์ในการเลือกกลุ่มเป้าหมาย
- ใช้พัฒนาเครื่องมือต่างๆ เช่น แบบสอบถาม
แนวการสัมภาษณ์ หรือแนวการสังเกต
- กำหนดสถานที่และเวลา
สำหรับการเก็บข้อมูล

ประเด็นที่ ๑
เหตุผลทางวัฒนธรรม

หัวข้อ
การวิจัย
ยาสูบใน
วัยรุ่น

ประเด็นที่ ๒
อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน

ประเด็นที่ ๓
พัฒนาการในช่วงวัย

การทำให้ประเด็นให้ชัด

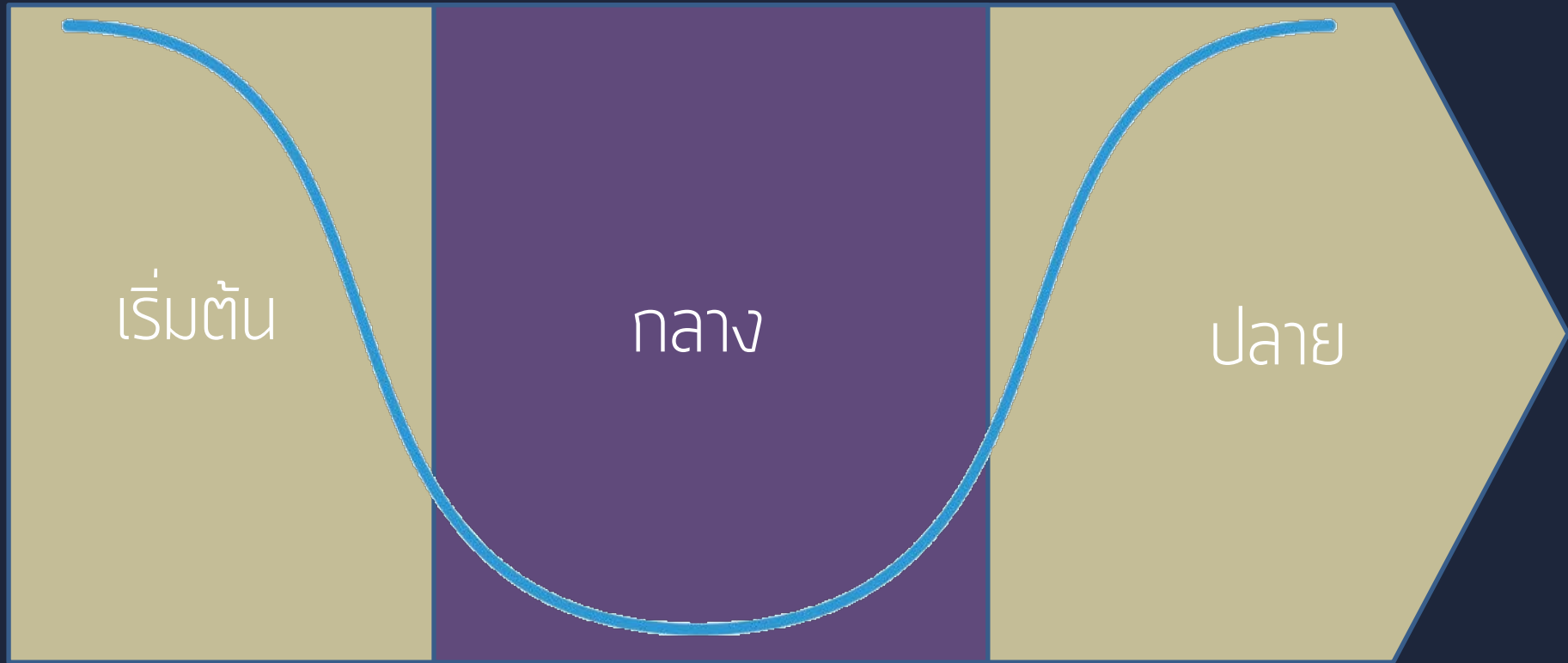
- ประเด็นคืออะไร (ชื่อเรียกประเด็น)
- นิยามหรือลักษณะเบื้องต้นของประเด็นคืออะไร
- รูปธรรมที่จะปรากฏให้เราเห็นในภาคสนามอย่างไร
- อะไรบ้างที่น่าจะถือว่าอยู่นอกประเด็น
- ตัวอย่างเรื่องราวของ
ประเด็นที่เคยได้ยิน
หรือได้เห็นในภาคสนาม

ประเด็นย่อย	ข้อมูลที่ต้องเก็บ	วิธีการ
		ใครคือ Key Informants
		วิธีการเก็บข้อมูล
		เครื่องมือ
		เวลา
		สถานที่

คำถามวิจัย
นามธรรม

คำตอบ
นามธรรม

รูปธรรม:

แบบสอบถาม แนวคำถาม แนวการสังเกต
ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร ทำไม อย่างไร

สิ่งที่เห็น

ปรากฏการณ์

เหตุการณ์
Events

สิ่งที่มักไม่
ปรากฏให้เห็น

ระบบความสัมพันธ์
ของส่วนต่างๆ

แบบแผน
พฤติกรรม
Pattern of Behavior

สิ่งที่มีอิทธิพลต่อแบบแผน
นโยบาย บริบท กฎเกณฑ์

โครงสร้างของระบบ
Systems structure

ฐานคติ ความเชื่อ คุณค่า วิธีคิด

แบบจำลองความคิด
Mental Model
Conceptual Model

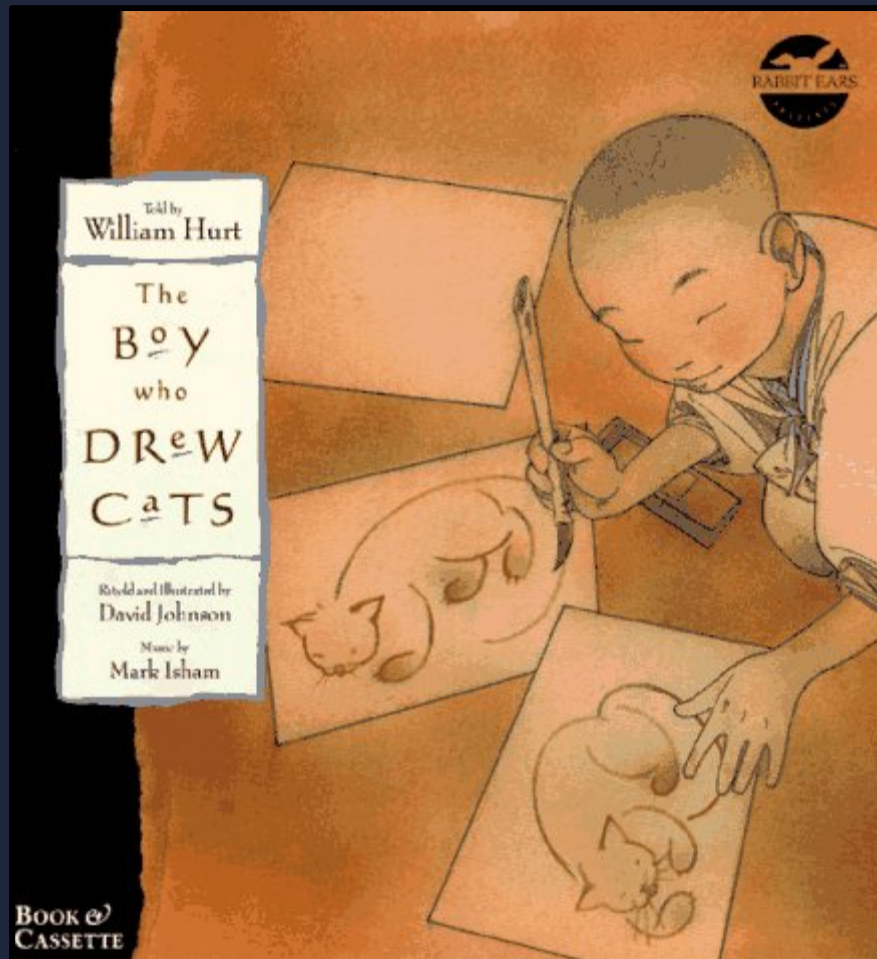
องค์ประกอบของปรากฏการณ์

1. นิยาม การให้ความหมาย
2. การแบ่งหมวดหมู่ ขอบเขต การจัดกลุ่ม
3. ปริมาณ การกระจาย ความถี่
4. แบบแผนความสัมพันธ์
(เงื่อนไข ปัจจัย เหตุผล บริบท)
5. กระบวนการ (ขั้นตอน การดำเนินไปในมิติของเวลา)
6. กฎเกณฑ์ (คุณค่า ข้อห้าม ข้ออนุญาต ข้อกำหนด)
7. โครงสร้างอำนาจ (สิทธิ การเข้าถึงและผลประโยชน์)

6 ลักษณะความรู้ที่มนุษย์สร้าง

พรรณนา (Description) ให้คนอื่นร่วมรับรู้
วิเคราะห์ (Analysis) จำแนกหมวดหมู่ ดูความสัมพันธ์
ตีความ (Interpretive) ทำนัยยะที่ซ่อนเร้นให้ปรากฏ
ประเมินค่า (Evaluative) เปรียบเคียงคุณค่า หาข้อดี-เสีย
สังเคราะห์ (Synthesis) เชื่อมโยง ต่อเติม เสริมเป็นสิ่งใหม่
ประยุกต์ (Applicative) ดัดแปลง ปรับใช้ให้เหมาะสม

เด็กน้อยผู้วาดรูปแมว
The Boy Who Drew Cats

กิจกรรมกลุ่ม

การวิเคราะห์-การตีความ

เด็กน้อย
ผู้วาดรูปแมว

1. เห็นประเด็นอะไรบ้าง
2. ผู้สร้างต้องการบอกอะไร
(เรื่องนี้มีคามหมายอย่างไร)
3. เหตุการณ์ย่อยๆ แต่ละตอน
สอดคล้องและสนับสนุนกับ
ความหมายที่เราตีความหรือไม่
อย่างไร

กระบวนการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ

1. ระดมข้อมูลและประมวลประเด็น
2. จัดกลุ่มข้อมูลตามประเด็น
3. กรองหาประเด็นสำคัญ/ความเชื่อมโยง
4. มองหาความน่าจะเป็น/คำอธิบายที่เป็นไปได้
5. เปรียบเทียบข้อมูล: ล้มล้าง - สนับสนุน

The analysis begins as the research starts

กระบวนการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ

6. ลองหาทางจัดกลุ่มใหม่
7. หากฎเกณฑ์/ปัจจัย
8. กรองหาตัวแปรสำคัญ/บริบท
9. สร้างผังความเชื่อมโยง (optional)
10. หาบทสรุปรวม (ถ้าไม่ได้เริ่มใหม่)

หน่วยของการวิเคราะห์อาจเกิดขึ้นได้
ในระหว่างการวิจัย

การลดอคติในงานวิจัย

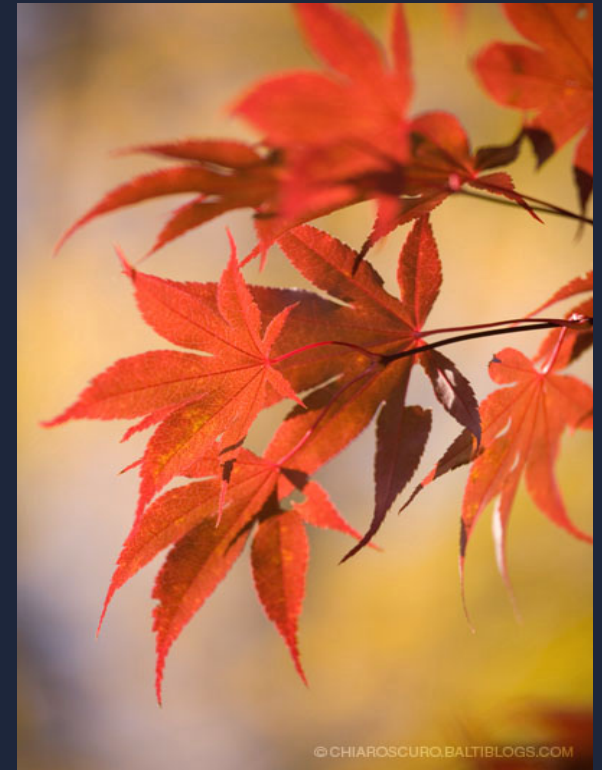
1. บอกจุดยืนของนักวิจัย
2. หาหลักฐานที่อ้างอิงได้
3. หาข้อมูลจากหลายมุมมอง
4. ตรวจสอบสามเส้า
5. ปรับกรอบตามข้อมูลที่พบ

ไม่มีความรู้ใดที่เป็นกลางอย่างสมบูรณ์

การลดอคติในงานวิจัย

6. ทอดเวลาก่อนกลับมาอ่าน
7. จัดบันทึกอย่างละเอียด
8. เปรียบเทียบงานอื่น
9. ใช้เวลาภาคสนามมากพอ
10. ออกแบบการวิจัยให้ดี

ไม่มีความรู้ใดที่เป็นกลางอย่างสมบูรณ์